

Basisafspraken Ondersteuning

SWV2505

Versie 2026

Auteurs:

Themagroep Transitie Ondersteuningsstructuur

Vastgesteld door:

DB SWV-VO-2505

Datum vaststelling:

Januari 2026

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Basisondersteuning en extra ondersteuning	4
3.	Leer- en studievoordigheden	5
4.	Taal	6
5.	Rekenen	7
6.	Begaafde leerlingen	8
7.	Schoolaanwezigheid/verzuim	9
8.	NT2	10
	Bijlage 1: Basiskwaliteit vanuit inspectie op kwaliteitsgebieden OP2, OP3, VS1 en VS2	11

1. Inleiding

Dit document bevat de basisafspraken die we als SWV hebben afgesproken rondom de invulling van de basisondersteuning op alle scholen binnen het SWV. Dit betekent dat alle scholen binnen het SWV tenminste deze vormen van ondersteuning bieden. Bij het opstellen van de basisafspraken is gebruik gemaakt van landelijke afspraken/richtlijnen (onder andere het adviesrapport AOB, 2024).

De scholen in ons samenwerkingsverband zetten zich ervoor in dat iedere leerling een ononderbroken ontwikkelproces kan doorlopen, afgestemd op de ontwikkeling van iedere leerling. Daarvoor heeft iedere school een ondersteuningsstructuur ingericht. Vaak wordt ondersteuning geboden op schoolniveau, maar daar waar mogelijk wordt de samenwerking met andere scholen gezocht.

De basisondersteuning begint wat ons betreft in de klas. Een goed pedagogisch-didactisch klimaat zorgt voor een omgeving waar leerlingen zich veilig voelen en waarin leerlingen worden gestimuleerd om tot leren te komen. Wanneer docenten handelingsbekwaam zijn in het omgaan met leerlingen, kunnen zij effectief inspelen op wat iedere leerling nodig heeft. Als leerlingen zich gezien, begrepen en gewaardeerd voelen, helpt dat in het voorkomen van leer- en gedragsproblemen. Daarnaast draagt een goed pedagogisch klimaat bij aan de sociale ontwikkeling van leerlingen. Het is onze overtuiging dat meer aandacht voor preventie ervoor zorgt dat aanvullende ondersteuning minder vaak nodig is. Een goed pedagogisch-didactisch klimaat binnen school ligt dan ook aan de basis van een ondersteuningsstructuur. Docenten en mentoren worden hierbij ondersteund door handelingsbekwaam personeel, het ondersteuningsteam. Het ondersteuningsteam helpt docenten/mentoren bij het samen vergroten van hun kennis en vaardigheden op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen, specifiek voor het verbeteren van leer- en studievoordigheden in aansluiting op de behoeftes van het personeel en de populatie van de school.

Voor het voldoen aan de voorwaarden van een goed pedagogisch-didactisch klimaat, alsmede het zorgen voor een veilig schoolklimaat verwijzen we naar de basiskwaliteit die in het waarderingskader van de inspectie wordt beschreven. Zie hiervoor bijlage 1.

We onderscheiden basisondersteuning binnen de klas en buiten de klas (maar wel op school of vanuit de school georganiseerd) en extra ondersteuning. In hoofdstuk 2 wordt het verschil uitgelegd tussen basisondersteuning en extra ondersteuning.

In hoofdstuk 3 t/m 8 zijn de basisafspraken op de verschillende deelgebieden uitgewerkt.

2. Basisondersteuning en extra ondersteuning

De basisafspraken hebben betrekking op de basisondersteuning op een school. De verschillen tussen basisondersteuning en extra ondersteuning worden hieronder uitgelegd.

Basisondersteuning

De basisondersteuning is beschikbaar op alle scholen en voor alle leerlingen. Het gaat bij de basisondersteuning om ondersteuning en aanpassingen waar leerlingen met dezelfde ondersteuningsbehoefte over het algemeen baat bij hebben. Het kan gaan om aanpassingen voor bepaalde groepen leerlingen, maar het kan ook gaan om aanpassingen die je integreert in het onderwijs voor alle leerlingen. Voor de basisondersteuning is het opstellen van een OPP niet verplicht, maar in sommige gevallen wel wenselijk.

Extra ondersteuning

Sommige leerlingen hebben meer ondersteuning nodig. Naast de basisondersteuning bieden scholen daarom extra ondersteuning. Extra ondersteuning omvat alle vormen van ondersteuning en aanpassingen die verder gaan dan de basisondersteuning en die binnen de school geboden kunnen worden. Hierbij gaat het om individuele ondersteuning en intensievere aanpassingen voor individuele leerlingen of groepen met vergelijkbare ondersteuningsbehoeften. Deze leerlingen hebben onvoldoende baat bij de basisondersteuning en hebben (langdurige) ondersteuning nodig die op maat gemaakt is. Het vraagt meestal meer tijd om deze ondersteuning te organiseren dan het geval is bij de basisondersteuning.

De extra ondersteuning kan per school verschillend zijn. Voor leerlingen die gebruik maken van de extra ondersteuning van een school wordt een OPP (ontwikkelperspectiefplan) opgesteld, met uitzondering van extra ondersteuning op het gebied van dyslexie of dyscalculie en bij NT2 begeleiding. Bij deze vormen van ondersteuning moet een registratie in het leerlingvolgsysteem worden opgenomen.

Extra ondersteuning wordt georganiseerd in afstemming met het onderwijsteam, leerlingen en ouders en, indien gewenst, in samenwerking met andere scholen of ketenpartners (bijvoorbeeld ambulante begeleiding, jeugdhulpverlening en jeugdgezondheidszorg). Het SWV kan ook betrokken zijn.

3. Basisafspraken Leer- en studievoordigheden

Basisondersteuning binnen de klas

- De docent heeft basiskennis over executieve vaardigheden, de ontwikkeling hiervan bij kinderen en hoe een achterstand hierin te herkennen is. Er worden hierbij verschillende executieve functies onderscheiden: werkgeheugen, emotieregulatie, volgehouden aandacht, efficiënt starten van een taak, planning, organisatie, timemanagement, doelgericht doorzettingsvermogen, schakelen tussen taken, omgaan met tegenslagen en leren leren.
- De docent heeft kennis van het herkennen van problemen met en het bevorderen van leer- en studievoordigheden, waarbij er aandacht is voor uitwisseling van ervaringen tussen teamleden.
- De docent werkt planmatig door vroegtijdig en effectief problemen op het gebied van leer- en studievoordigheden te signaleren en gerichte ondersteuning te bieden op basis van ontwikkelingsbehoeften, en dit te monitoren.
- De docent biedt ondersteuning aan leerlingen met ondersteuningsvragen op het gebied van taak-/werkgedrag en leren leren. Bijvoorbeeld: de docent maakt samen met de leerling een planning.
- De docent doet eenvoudige aanpassingen aan het lesaanbod en biedt hulpmiddelen en ondersteuning bij het gebruik van deze hulpmiddelen aan leerlingen (om leer- en studievoordigheden te bevorderen).
- De docent biedt leerlingen die moeite hebben met prikkelverwerking eenvoudige gerichte aanpassingen.

Basisondersteuning buiten de klas

- De school doet een beroep op een (gedrags)specialist die docenten adviseert over ondersteuningsbehoeften op het gebied van leer- en studievoordigheden. Dit kan een specialist zijn op het gebied van leer- en studievoordigheden, bijvoorbeeld RT-er, ondersteuningscoördinator of orthopedagoog/psycholoog.
- De school heeft deze expertise zelf in huis of kan deze in samenwerking met andere scholen, het schoolbestuur of samenwerkingsverband verkrijgen.
- Deze specialist ondersteunt docenten bij het herkennen van ondersteuningsbehoeften en helpt bij het vormgeven van het onderwijsaanbod. De gedragspecialist draagt bij aan de kwaliteitsontwikkeling van het team.

Extra ondersteuning

- Individuele ondersteuning aan leerlingen met problemen op het gebied van leer- en studievoordigheden, die daardoor zo belemmerd worden dat zij niet in een klassikale setting (bij verschillende vakken) kunnen functioneren. Deze leerlingen hebben niet genoeg aan de basisondersteuning en hebben langdurige individuele, op maat gemaakte ondersteuning nodig via externe begeleiding van buiten de organisatie. Bijvoorbeeld periodiek bespreken met een leerling welke leerstrategie de leerling toe moet toepassen en hoe de leerling moet omgaan met tegenslagen als iets niet lukt.

4. Basisafspraken Taal

Basisondersteuning binnen de klas

- De docent schakelt een taal- en leesspecialist of -coördinator in, die kan adviseren over de lees- en spellingontwikkeling en kenmerken van dyslexie. De specialist denkt mee over het vormgeven van het onderwijsaanbod en draagt bij aan de kwaliteitsontwikkeling van de onderwijsprofessionals en het ondersteuningsaanbod.
- De docent handelt planmatig en proactief door zo vroeg mogelijk op risicofactoren en/of signalen van lees- en spellingproblemen te reageren door ondersteuning te bieden.
- De docent past het onderwijs en toetsen en examens effectief aan voor leerlingen met lees- en spellingproblemen en dyslexie, met aandacht voor het welbevinden, de motivatie en zelfredzaamheid van de leerling. Hierbij wordt het schoolbeleid ten aanzien van dyslexie gevolgd. Bij eindexamens worden de geldende wet- en regelgeving en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 gevolgd.

Basisondersteuning buiten de klas

- De school ondersteunt het team in de vorm van tijd, geld en expertise bij het verbeteren van hun kennis en vaardigheden op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen bij lees-, spellingproblemen en dyslexie. Deze ondersteuning moet aansluiten bij de behoeftes en werkdruk van het personeel en bij de populatie van de school.
- De school signaleert risicofactoren voor lees- en spellingproblemen en dyslexie en achterstanden bij lezen en spellen, tenminste bij leerlingen die vanuit de basisschool zijn genoemd en bij leerlingen bij wie het vermoeden is van dyslexie en bespreekt dit met ouders.
- De school monitort of de inzet van de ondersteuning bij leerlingen met lees-/spellingproblemen en dyslexie effectief is en of er geschikt toets- en observatiemateriaal is (of een ander evaluatie-instrument).
- De school houdt in het leerlingvolgsysteem bij in welke mate een leerling baat heeft bij extra instructie en oefening. Hierin wordt de effectiviteit van de geboden ondersteuning bij lees- en spellingproblemen en dyslexie bijgehouden.
- De school biedt leerlingen met dyslexie kortdurend ondersteuning op het gebied van studiestrategieën en/of het verbeteren van de lees- (technisch en begrip) en spellingvaardigheid, specifiek afgestemd op het niveau en/of hiaten in de ontwikkeling van de leerling en gericht op de zelfredzaamheid van de leerling.
- De school verwijst ouders naar de zorgaanbieders op het gebied van diagnostiek en behandeling bij een vermoeden van dyslexie en werkt met hen samen.
- De school helpt leerlingen met lees- en spellingproblemen en dyslexie bij het vinden en inzetten van passende hulpmiddelen zodat ze deze effectief op school en thuis kunnen inzetten.

Extra ondersteuning

- De diagnostiek en behandeling van dyslexie door een gespecialiseerde zorgaanbieder vallen niet onder de basisondersteuning. Tijdens en na een dyslexiebehandeling loopt de ondersteuning vanuit de basisondersteuning door.
- Langdurige individuele ondersteuning voor leerlingen met lees- en spellingproblemen en dyslexie die niet genoeg geholpen zijn met basisondersteuning en de behandeling van dyslexie. Deze leerlingen hebben langdurig een individueel, op maat gemaakt traject nodig om op school te kunnen functioneren, bijvoorbeeld door een RT-er of taalspecialist.

Voor extra ondersteuning op het gebied van dyslexie hoeft geen OPP opgesteld te worden. Wel moet een registratie in het leerlingvolgsysteem worden opgenomen.

5. Basisafspraken Rekenen

Basisondersteuning binnen de klas

- De docent schakelt een rekenspecialist of -coördinator in, die kan adviseren over de rekenontwikkeling en kenmerken van dyscalculie. De specialist denkt mee over het vormgeven van het onderwijsaanbod en draagt bij aan de kwaliteitsontwikkeling van de onderwijsprofessionals en het ondersteuningsaanbod.
- De docent signaleert risicofactoren voor ernstige rekenproblemen, dyscalculie en achterstanden en bespreekt dit met de mentor, die vervolgens hierover in gesprek gaat met de leerling en ouders.
- De docent handelt planmatig en proactief door zo vroeg mogelijk op risicofactoren en/of signalen van rekenproblemen te reageren door ondersteuning te bieden.
- De docent past het onderwijs en toetsen en examens effectief aan voor leerlingen met rekenproblemen en dyscalculie, met aandacht voor het welbevinden, de motivatie en zelfredzaamheid van de leerling. Bij eindexamens worden de geldende wet- en regelgeving en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 gevolgd.

Basisondersteuning buiten de klas

- De school ondersteunt het team in de vorm van tijd, geld en expertise bij het verbeteren van hun kennis en vaardigheden op het gebied van pedagogisch-didactisch handelen bij rekenproblemen en dyscalculie. Deze ondersteuning moet aansluiten bij de behoeftes en werkdruk van het personeel en bij de populatie van de school.
- De school monitort of de inzet van de ondersteuning bij leerlingen met rekenproblemen en dyscalculie effectief is en of er geschikt toets- en observatiemateriaal is (of een ander evaluatie-instrument).
- De school biedt leerlingen met dyscalculie kortdurend ondersteuning op het gebied van rekenstrategieën, specifiek afgestemd op het niveau en/of hiaten in de ontwikkeling van de leerling en gericht op de zelfredzaamheid van de leerling.
- De school evalueert de aanpassingen bij leerlingen met rekenproblemen en dyscalculie door hierover met de leerling en ouders in gesprek te gaan.
- De school houdt in het leerlingvolgsysteem bij in welke mate een leerling baat heeft bij extra instructie en oefening. Hierin wordt de effectiviteit van de geboden ondersteuning bij rekenproblemen en dyscalculie bijgehouden.
- De school verwijst ouders naar de zorgaanbieders voor diagnostiek en behandeling bij een vermoeden van dyscalculie en werkt met hen samen.
- De school helpt leerlingen met rekenproblemen en dyscalculie bij het vinden en inzetten van passende hulpmiddelen zodat ze deze effectief op school en thuis kunnen inzetten.

Extra ondersteuning

- De diagnostiek en behandeling van dyscalculie door een gespecialiseerde zorgaanbieder vallen niet onder de basisondersteuning. Tijdens en na een dyscalculiebehandeling loopt de ondersteuning vanuit de basisondersteuning door.
- Langdurige individuele ondersteuning voor leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie die niet genoeg geholpen zijn met basisondersteuning en de behandeling van dyscalculie. Deze leerlingen hebben langdurig een individueel, op maat gemaakt traject nodig om op school te kunnen functioneren, bijvoorbeeld begeleid door een RT-er of dyscalculiespecialist.

Voor extra ondersteuning op het gebied van dyscalculie hoeft geen OPP opgesteld te worden. Wel moet een registratie in het leerlingvolgsysteem worden opgenomen.

6. Basisafspraken Begaafde leerlingen

Basisondersteuning binnen de klas

- De docent kan differentiëren: het inspelen op verschillen in leertempo, leerpotentieel en interesses.
- De docent kan verschillende vormen van differentiatie tegelijk inzetten. Voorbeelden zijn:
  - verrijken van het lesaanbod
  - compacten (overslaan van bepaalde herhalings- en oefenstof)
  - versnellen binnen een vakgebied of vervroegd examen doen en het bieden van andere vakken aansluitend bij de interesses van de leerling
  - aanbieden van een vak op hoger niveau
  - stimuleren van socialisatie en persoonsvorming van leerlingen (bijvoorbeeld door samenwerkingen of contactmomenten tussen deze leerlingen te organiseren)
- De docent kan ondersteuningsbehoeften op het gebied van (hoog)begaafdheid signaleren.
- De docent doet een beroep op een specialist hoogbegaafdheid of een professional met expertise in (hoog)begaafdheid.

Basisondersteuning buiten de klas

- De school heeft expertise aangaande hoogbegaafdheid intern of weet deze extern in samenwerking met andere scholen, het schoolbestuur of samenwerkingsverband te verkrijgen. Deze specialist ondersteunt het docententeam bij het signaleren van ondersteuningsbehoeften en helpt bij het vormgeven van het onderwijsaanbod. De specialist draagt bij aan de kwaliteitsontwikkeling van de onderwijsprofessionals en het aanbod.
- De school signaleert ondersteuningsbehoeften bij leerlingen die onderpresteren.
- De school faciliteert haar onderwijspersoneel om tot optimale differentiatie te komen binnen de onderwijscontext.
- De school past het lesaanbod aan om het ontwikkelingspotentieel van leerlingen te stimuleren, afgestemd op hun niveau en tempo. Ook de sociale en emotionele ontwikkeling krijgt aandacht.

Extra ondersteuning

- Individuele ondersteuning voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid die onvoldoende baat hebben bij de basisondersteuning en die langdurige individuele ondersteuning nodig hebben die volledig op maat gemaakt is.

7. Basisafspraken Schoolaanwezigheid

Basisondersteuning binnen de klas

- De docent zorgt voor een warm pedagogisch klimaat, waardoor de leerling zich welkom en gezien voelt.
- De docent registreert van elk lesuur absenties in het leerlingvolgsysteem.
- De docent informeert de mentor bij signalen van mogelijk zorgwekkend verzuim.

Basisondersteuning buiten de klas

- Binnen de school is sprake van een warm pedagogisch klimaat, waardoor de leerling zich welkom en gezien voelt.
- De school onderneemt preventief initiatieven, zet acties en maatregelen in om de schoolaanwezigheid van leerlingen te bevorderen en betreft hierbij diverse partijen binnen en buiten de school (zoals leerplicht en externe hulpverleners).
- De school heeft beleid opgesteld om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten van leerlingen tegen te gaan conform de relevante wet- en regelgeving.
- De school houdt toezicht op het juist en tijdig registreren van aanwezigheid.
- De school neemt bij absentie dezelfde dag contact op met ouders/verzorgers
- De school gaat bij signalen van frequent of langdurig verzuim in gesprek met de leerling en ouders/verzorgers.
- De school heeft afspraken rondom aanwezigheid opgenomen in de schoolgids.
- De school evalueert regelmatig of het verzuimprotocol wordt nageleefd. Indien nodig, worden maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de naleving van het verzuimprotocol verbetert.
- De school evalueert het verzuimprotocol jaarlijks.
- De school handelt proactief en vroegtijdig bij ziektesignalen en signalen van zorgwekkend verzuim (door inzet van leerplichtambtenaar en/of jeugdarts).
- De school analyseert verzuimdata om trends en risico's in beeld te brengen
- De school monitort regelmatig het ziekteverzuim en welbevinden en onderneemt hierop acties. Onder andere op basis van informatie uit leerlingtevredenheidsenquêtes.

Extra ondersteuning

- Interventies die op basis van de triage noodzakelijk worden geacht en uitgevoerd dienen te worden op basis van het advies van partijen buiten de school, zoals een leerplichtambtenaar en/of jeugdarts.
- De school biedt, bij langdurige afwezigheid, een onderwijstijdverkorting/aangepast rooster en kan dit verantwoorden naar de inspectie.
- Een thuiszittende leerling volgt (tijdelijk) een aanpak op maat via een tussenvoorziening.

8. Basisafspraken NT2

Basisondersteuning binnen de klas

- De docent zorgt binnen de lessen voor een taalontwikkende leeromgeving voor NT2-leerlingen. D.w.z. dat de docent:
  - aandacht schenkt aan de woordenschat, met aandacht voor veel herhaling
  - het gebruik van de Nederlandse taal stimuleert
  - regelmatig feedback geeft op het gebruik van de Nederlandse taal
  - waar nodig het taalaanbod afstemt op de NT2-leerling
  - de leerling uitdaagt door concrete, betekenisvolle leertaken aan te bieden
  - de leerling stimuleert een zelfstandige leerhouding te ontwikkelen
  - de docent biedt NT2 leerlingen faciliteiten die voor dyslectische leerlingen ook van toepassing zijn. De docent biedt NT2 leerlingen bovendien een woordenboek in de moedertaal-NL en vice versa.

Basisondersteuning buiten de klas

- De school kan indien nodig de ontwikkeling van NT-2 leerlingen versterken door middel van samenwerking, afstemming en delen van expertise vanuit en met ISK.
- De school werkt indien nodig samen met ISK-leerkrachten t.b.v. een warme overdracht en advies.
- De school geeft de NT2 leerling recht op extra tijd tijdens het maken van toetsen en examens (maximaal 25%).

Extra ondersteuning

- De school geeft NT2 leerlingen extra begeleiding door een NT2 begeleider. De begeleiding is gericht op het vergroten van woordenschat en het bevorderen van de zelfredzaamheid, omgangsvormen, op tijd komen, beleefdheidsvormen, plannen, huiswerk maken, het versterken van vaktaal en dergelijke.

Bijlage: Basiskwaliteit inspectie

OP2: Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.

- De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen.
- Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig.
- De school vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling, waarbij voor taal en rekenen in ieder geval de referentieniveaus taal en rekenen als uitgangspunt gelden. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Het stelt de school in staat zorg te dragen voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerling.
- De school heeft daarbij hoge verwachtingen van leerlingen.
- De school waarborgt daarmee voor leerlingen de ononderbroken ontwikkeling en voortgang daarin en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen.
- De school laat in beginsel leerlingen met een diploma havo of vmbo in de theoretische of gemengde leerweg toe tot het vijfde leerjaar van het vwo respectievelijk het vierde leerjaar van het havo.
- De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.
- Wanneer individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn.
- De school bepaalt wat er nodig is om op eventuele achterstanden of voorsprongen in de ontwikkeling van leerlingen in te spelen.
- De school biedt de begeleiding vervolgens gestructureerd aan.
- Waar nodig betreft de school het samenwerkingsverband, de gemeente en zorginstanties bij de begeleiding van de leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om het onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen.
- De school besteedt op een structurele en herkenbare manier aandacht aan het bestrijden van (taal)achterstanden.
- De school heeft in de schoolgids vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden.
- Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief (OPP) vast hoe zij het onderwijs afstemt op de behoefte van de leerling en registreert het ontwikkelingsperspectief in het ROD.
- De school stelt OPP's op die voldoen aan de wettelijke vereisten en concrete doelen bevatten.
- De OPP's zijn sturend voor een planmatige en doelgerichte uitvoering van de extra ondersteuning.
- De inhoud en uitvoering van het OPP wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders geëvalueerd. Op basis van de evaluatie stelt de school de doelen of aanpak van de extra ondersteuning bij.
- De school vervult de zorgplicht passend onderwijs.

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de docenten is afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen en draagt eraan bij dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doorlopen.

- De docenten creëren in hun lessen een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor de leerlingen zich veilig voelen en actief betrokken zijn.
- De docententonen hoge verwachtingen van alle leerlingen.
- Zij zorgen voor een ordelijk verloop van de les en benutten de lestijd efficiënt.
- De docenten maken het lesdoel duidelijk.
- Zij monitoren tijdens de les of de leerlingen het beoogde lesdoel al dan niet halen en passen hun onderwijs waar nodig aan. De docenten leggen de lesstof duidelijk uit en geven de leerlingen voldoende tijd om te oefenen met de lesstof.
- Zij stemmen daarbij de instructie, de verwerking en het tempo van hun onderwijs af op de onderwijsbehoeften van individuele en groepen leerlingen. De afstemming is zowel op ondersteuning als op uitdaging gericht, afhankelijk van de pedagogische en didactische behoeften van leerlingen.
- De docentengeven hun leerlingen gerichte feedback op hun gemaakte werk en op hun leerproces. Zij stimuleren de leerlingen na te denken over hun eigen ontwikkeling.

VS1. Veiligheid

De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.

- De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag. Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast.
- Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school.
- De school monitort dit ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument.
- De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen.
- Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit.
- Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren.
- De school voorkomt, zoveel als mogelijk, (digitaal) pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op. Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid.
- De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert.
- De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling.
- De school komt verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven.

VS2. Schoolklimaat

De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

- De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij. Zij creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.
- In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving.
- Het bestuur ziet erop toe dat de school zorgdraagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan.
- Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na.
- De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen. Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.